

Kompyuter tarmoqlari va axborot xavfsizligi

Kreativ fikrlashni rivojlantirishga yo'naltirilgan testlar

Yo'riqnoma: har bir savolda berilgan vaziyatni tahlil qiling va eng ijodiy, samarali hamda mavzuga mos yechimni tanlang. Har bir to'g'ri javob 1 ball.

Test maqsadi: talabalarda muqobil yechim topish, vaziyatni tahlil qilish, yangi g'oya ishlab chiqish va raqamli vositalardan ijodiy foydalanish kompetensiyalarini rivojlantirish.

1. Maktabda o'qituvchilar, o'quvchilar va mehmonlar bitta Wi-Fi tarmog'idan foydalanmoqda. Kreativ xavfsiz yechim qaysi?

- A) Barchaga bitta parol berish
- B) Mehmon, o'quvchi va xodimlar uchun alohida tarmoq va huquqlar yaratish
- C) Parolni devorga yozish
- D) Tarmoq nomini yashirmaslik

2. Tarmoq loyihasida qurilmalar joylashuvini rejalash kerak. Qaysi yondashuv ijodiy?

- A) Xarita, kabel yo'nalishi, markaziy switch va zaxira ulanishlarni rejalash
- B) Faqat router rasmini chizish
- C) Kabellarni uzunligiga qaramaslik
- D) Qurilmalarni tasodifiy ulash

3. Kuchli parol siyosatini o'quvchilarga tushuntirish uchun qaysi metod kreativ?

- A) Parollarni bir xil qilish
- B) Parolni daftarga yozdirish
- C) Faqat "parol kuchli bo'lsin" deyish
- D) Parol yaratish o'yini, misollar va xavf darajasi indikatoridan foydalanish

4. Fayl almashish xavfsiz bo'lishi uchun qaysi yechim mos?

- A) Faylni ijtimoiy tarmoqqa joylash
- B) Faylni ochiq havola bilan yuborish
- C) Ruxsatlar, shifrlash va muddatli havola orqali ulashish
- D) Parolni xabarning o'ziga yozish

5. Tarmoqda internet sekinlashdi. Kreativ diagnostika qaysi?

- A) Router rangini almashtirish
- B) Qurilmalar soni, trafik, kabel, Wi-Fi kanali va provayder holatini bosqichma-bosqich tekshirish
- C) Tarmoqni darhol o'chirish
- D) Barcha qurilmani ayblash

6. Phishing xabarini aniqlashda qaysi belgilar tekshiriladi?

- A) Yuboruvchi manzili, havola, shoshilinch talab va imlo xatolarini
- B) Faqat xat uzunligini
- C) Faqat rasmlar sonini
- D) Faqat dizayn chiroyliligini

7. Kichik ofis uchun axborot xavfsizligi rejasi kerak. Qaysi yechim kompleks?

- A) Faqat firewall nomini yozish
- B) Kompyuterlarni qulflamaslik
- C) Faqat antivirus o'rnatish
- D) Parol siyosati, backup, yangilanish, foydalanuvchi huquqi va o'quv treningi

8. Tarmoqda ruxsatsiz qurilma paydo bo'ldi. Qaysi harakat to'g'ri?

- A) Router nomini o'zgartirish bilan cheklanish
- B) Uni e'tiborsiz qoldirish
- C) MAC/IP ma'lumotini tekshirish, kirishni bloklash va tarmoq parolini yangilash
- D) Barcha fayllarni o'chirish

9. O'quvchilarga ma'lumot paketlari yo'lini tushuntirish uchun qaysi kreativ model mos?

- A) Faqat IP ta'rifini yodlatish
- B) Paketni "xat"ga o'xshatib, jo'natuvchi, manzil, router va qabul qiluvchi rollari orqali sahnalashtirish
- C) Faqat kabel rasmini chizish
- D) Mavzuni qisqartirish

10. Muhim server doim ishlashi kerak. Qaysi tarmoq yechimi kreativ?

- A) Zaxira internet, UPS va backup server rejasi
- B) Serverni o'chirib qo'yish
- C) Faqat parolni kuchaytirish
- D) Bitta qurilmaga ishonish

11. Wi-Fi parolini hamma bilib qolgan. Qaysi xavfsiz qayta tashkil etish kerak?

- A) Parolni qisqartirish
- B) Parolni chatga yuborish
- C) Parolni o'zgartirmaslik
- D) Yangi kuchli parol, QR orqali boshqarilgan ulanish va mehmon tarmog'i

12. Foydalanuvchilarga faqat kerakli fayllarga ruxsat berish tamoyili qanday?

- A) Hamma papkani ochiq qoldirish
- B) Barchaga admin huquqi berish
- C) Eng kam imtiyoz tamoyili asosida rollarni sozlash

D) Parolni umumiy qilish

13. Tarmoq xavfsizligi bo'yicha o'quv plakati kreativ bo'lishi uchun nima kerak?

A) Faqat uzun matn

B) Real xavf, qisqa qoida, ikonlar va "nima qilish kerak?" bosqichlari

C) Faqat antivirus logotipi

D) Matnsiz rasm

14. Onlayn dars platformasi uchun xavfsiz kirish qanday bo'lishi kerak?

A) Shaxsiy login, kuchli parol va kerak bo'lsa ikki bosqichli tasdiqlash

B) Login talab qilmaslik

C) Parolni ism bilan bir xil qilish

D) Bitta umumiy login

15. Tarmoqda xavf darajasini baholash uchun qaysi jadval kerak?

A) Faqat ranglar ro'yxati

B) Internet tezligi jadvali

C) Faqat qurilma nomi

D) Tahdid, ehtimollik, zarar, himoya chorasi va ustuvorlik ustunlari

16. O'quvchi shaxsiy ma'lumotini ochiq guruhga yubordi. Qaysi tarbiyaviy yechim kreativ?

A) Internetdan foydalanishni butunlay taqiqlash

B) Faqat tanbeh berish

C) Maxfiylik holatini tahlil qilish, xavfsiz ulashish qoidalarini ishlab chiqish va amaliy mashq qilish

D) Vaziyatni yashirish

17. Tarmoqdagi IoT qurilmalar xavfsizligini oshirish uchun nima qilish kerak?

A) Standart parolni qoldirish

B) Parollarni o'zgartirish, yangilash va alohida tarmoqqa ajratish

C) Qurilmalarni nomsiz qoldirish

D) Ularni nazoratsiz ulash

18. Xavfsizlik buzilganda birinchi hujjatlashtirish nimadan boshlanadi?

A) Vaqt, belgi, qurilma, foydalanuvchi va bajarilgan choralarni qayd etish

B) Fayllarni darhol o'chirish

C) Muammoni yashirish

D) Faqat taxmin yozish

19. Kompyuter sinfida internetdan foydalanish qoidalarini ijodiy joriy qilish uchun qaysi usul mos?

A) Qoidalarni e'lon qilmaslik

- B) Faqat devorga parol yozish
- C) Faqat taqiqlar ro'yxati
- D) Qoidalarni vaziyatli kartalar, mini-test va jamoaviy kelishuv orqali shakllantirish

20. Tarmoq xavfsizligi loyihasida “himoya qatlamlari” nima uchun kerak?

- A) Qurilmalarni ko'paytirish uchun
- B) Dizayn chiroyli bo'lishi uchun
- C) Bitta chora ishlamasa, boshqa himoya mexanizmlari zarar kamaytirishi uchun
- D) Tarmoqni sekinlashtirish uchun

Javoblar kaliti va rivojlantiriladigan kreativ ko'nikmalar

No	Javob	Kreativ ko'nikma
1	B	Segmentatsiya
2	A	Tarmoq dizayni
3	D	Xavfsizlik ta'limi
4	C	Xavfsiz almashish
5	B	Diagnostika algoritmi
6	A	Tahdid belgilarini topish
7	D	Kompleks himoya
8	C	Incidentga javob
9	B	Rol modeli
10	A	Barqarorlik
11	D	Kirishni boshqarish
12	C	Least privilege
13	B	Vizual kommunikatsiya
14	A	Autentifikatsiya
15	D	Risk matritsasi
16	C	Raqamli madaniyat
17	B	IoT xavfsizligi
18	A	Audit izi
19	D	Hamkorlikda qoida yaratish
20	C	Ko'p qatlamli himoya

Izoh: testlar yagona "to'g'ri javob"li topshiriq shaklida tuzilgan bo'lsa-da, dars jarayonida talabalar tanlovini asoslab berishi, boshqa kreativ variantlar taklif qilishi va guruhda muhokama qilishi tavsiya etiladi.